

Izveštaj o eksternoj evaluaciji za:

Univerzitet u Istočnom Sarajevu

HEAARS broj: 170/12

Datumi posjete: 16.01-18.01.2013. godine

Lokacija: Istočno Sarajevo

Komisija za eksternu evaluaciju: Prof. dr Vojo Višekruna, predsjednik, Prof. dr Nevena Sečen, Prof. dr Izudin Kapetanović, Jasenko Topić i Duška Radmanović, sekretar.

Kriterijumi evaluacije: Standardi i smjernice za osiguranje kvaliteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja – ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in European Higher Education Area - European Association for Quality Assurance in Higher Education, 2009, Helsinki, 3rd edition) i Kriterijumi za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH broj: 75/10).

Sadržaj

1.0	Aplikacija	4
1.1	Informacija o procesu akreditacije	4
1.2	Podaci o visokoškolskoj ustanovi	4
1.3	Podaci o zahtjevu	5
2.0	Eksterna evaluacija	6
2.1	Prethodne aktivnosti	6
2.2	Posjeta visokoškolskoj ustanovi	6
3.0	Mišljenje o ishodu eksterne evaluacije	8
3.1	Ocjena kvaliteta po pojedinačnim kriterijumima	9
3.2	Preporuka za akreditaciju	28

Rezime

Temeljem usvojene Bolonjske deklaracije i njene implementacije u BiH značajno mjesto zauzima osiguranje kvaliteta koje sprovode visokoškolske institucije. Vođeni tim, na nivou Bosne i Hercegovine formirana je i Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta, kao i Agencija za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske čiji je djelokrug rada između ostalog sprovođenje postupka eksterne evaluacije s ciljem provjere ispunjenosti definisanih i usvojenih kriterijuma i davanja mišljenja o ispunjenosti uslova za akreditaciju visokoškolskih ustanova.

Univerzitet u Istočnom Sarajevu se u tom smislu upoznao s procesom akreditacije, pripremio odgovarajuću dokumentaciju i uputio zahtjev Agenciji za sprovođenje postupka akreditacije.

Pregledom dokumentacije Agencija za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske predložila je Komisiju za eksternu evaluaciju i dostavila im u elektronskoj formi neophodne materijale. Članovi komisije pregledali su i proučili dostavljenu dokumentaciju i dostavili individualne kontrolne liste sekretaru Komisije i pripremili pitanja i komentare za aktivnosti definisane Planom i programom posjete (Plan posjete je sastavni dio ovog Izvještaja). Prilikom posjete Komisiji je obezbijeđen razgovor sa svim ciljnim grupama relevantnim za proces eksterne evaluacije. Opšta konstatacija članova komisije je da menadžment Univerziteta u Istočnom Sarajevu zaslužuje sve pohvale, kako za pripremljeni materijal, tako i za uspješno organizovane planirane sastanke.

Na temelju savih sprovedenih aktivnosti konstatujemo da je ishod ovog procesa prijedlog pozitivne odluke o akreditaciji Univerziteta u Istočnom Sarajevu. Naravno u tom prijedlogu, što je u Izvještaju jasno naznačeno, utvrđene su odgovarajuće preporuke koje bi trebale biti podloga za definisanje planova daljnjeg razvoja Univerziteta u Istočnom Sarajevu.

Komisija još jednom izražava svoju zahvalnost i priznanje menadžmentu Univerziteta u Istočnom Sarajevu na odlično pripremljenoj dokumentaciji, otvorenosti, neposrednosti i objektivnosti svih učesnika sastanaka tokom posjete.

1.0 Aplikacija

1.1 Informacija o procesu akreditacije

Prije pristupanja procesu akreditacije, Univerzitet u Istočnom Sarajevu je uvidom u Uputstvo za pristup akreditaciji provjerio ispunjenost preduslova za pripremu aplikacije za akreditaciju. Aplikacija je predata 23.05.2012. godine, a Komisija za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova (u daljnjem tekstu Komisija) je imenovana Rješenjem Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta broj: M-M 05-33-1-870-1/12 od 10.10.2012. godine.

Komisija je imenovana u sljedećem sastavu:

- Prof. dr Vojo Višekruna, predstavnik akademske zajednice u BiH, predsjednik
- Prof. dr Nevena Sečen, međunarodni stručnjak, član
- Prof. dr Izudin Kapetanović, predstavnik privrede i prakse, član
- Jasenko Topić, student, član

Ispred Agencije za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske za sekretara komisije imenovana je Duška Radmanović.

Ugovor za usluge akreditacije visokoškolskih ustanova je potpisan 31.10.2012. godine. Posjeta ustanovi je obavljena u periodu od 16.01. do 18.01. 2013. godine.

1.2 Podaci o visokoškolskoj ustanovi

Naziv, adresa i e - mail adresa institucije	Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Vuka Karadžića 30, 71123 Istočno Sarajevo, univerzitet@paleol.net
Internet adresa	www.ues.rs.ba
Naziv, broj i datum akta o osnivanju	Одлука о организовању Универзитета у Републици Српској, 02-1512/93 од 29.12.1993.г.
Poresko - identifikacioni broj (PIB)	4400592530000
Matični broj dodijeljen od Republičkog zavoda za statistiku	80302
Ime, prezime i adresa (naziv i sjedište) osnivača	Narodna skupština Republike Srpske Vuka Karadžića 2, 78000 Banja Luka
Broj i datum odluke o imenovanju lica ovlašćenog za zastupanje	број: 01-С-17-VI/12, датум: 25.01.2012.г.
Broj i datum dozvole za rad visokoškolske ustanove	број: 07.2-9485/07, датум: 25.12.2007.г. број: 07.023-3899/09, датум: 22.06.2009.г.
Broj i datum dozvole za rad van sjedišta	07.023/612-216-4/10 од 01.10.2010.г. 07.023/612-555-2/10 од 09.11.2010.г. 07.023/612-364-1/11 од 26.12.2011.г.

	07.023/612-356-2/10 од 12.10.2010.g.
Kontakt osoba (za posjetu)	Prof. Dr Mitar Novaković
Broj telefona	00387 57 320 330

Univerzitet u Istočnom Sarajevu organizovan je na način da integriše 17 organizacionih jedinica (fakultete, umjetničke akademije, kao i nastavne baze fakulteta/ akademija koje čine cjelovitost rada Univerziteta) i nastavnu djelatnost izvodi u skladu sa bolonjskim principima (na svim svojim organizacionim jedinicama) od akademske 2007/08. godine. Univerzitet izvodi 45 studijskih programa I ciklusa i 33 studijska programa II ciklusa, dok još 5 studijskih programa čeka na izvođenje od naredne akademske godine. Svi ovi studijski programi su licencirani od strane Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske. Studij se organizuje u tri ciklusa – stepena, u skladu sa zakonom. Univerzitet od 2008. godine djeluje kao integrisani univerzitet gdje svojstvo pravnog lica ima Univerzitet, dok su fakulteti i akademije organizacione jedinice Univerziteta. Univerzitet ima nastavne kapacitete u 10 gradova u Republici Srpskoj. Na Univerzitetu u Istočnom Sarajevu studira 13.692 studenta na prvom ciklusu studija, dok je na drugom ciklusu upisano 1432 studenta. Univerzitet ima 933 zaposlenih među akademskim osobljem i 357 među nenastavnim osobljem. Sistem osiguranja kvaliteta uvodi se od 2009. godine kada su otpočele aktivnosti u samoevaluaciji rada Univerziteta.

1.3 Podaci o zahtjevu

U trenutku predaje aplikacije, visokoškolska ustanova je predočila dokumentaciju u štampanom i elektronskom obliku na srpskom i engleskom jeziku. Sastavni dio ovog izvještaja čini Dokumentaciona osnova za ocjenjivanje data u Prilogu 1. izvještaja.

Studijski programi koje je visokoškolska ustanova prijavila u svrhu pregleda ispunjenosti kriterijuma za institucionalnu akreditaciju:

Naziv studijskog programa:	Nivo studija	Naziv (i) izlaznih kvalifikacija
Medicina	I ciklus	Doktor medicine
Računarstvo i informatika	I ciklus	Diplomirani inženjer elektrotehnike, odsjek za računarstvo i informatiku
Sociologija	I ciklus	Diplomirani sociolog
Hemijsko inženjerstvo i tehnologija	I ciklus	Diplomirani inženjer hemijskog inženjerstva
Poljoprivreda	I ciklus	Diplomirani inženjer poljoprivrede

2.0 Eksterna evaluacija

2.1 Prethodne aktivnosti

Agencija za akreditaciju visokoškolskih ustanova svim članovima Komisije dostavila je elektronski materijal na kojem su dokumenti koji definišu proces akreditacije, odnosno zakonski propisi, Procedura za akreditaciju i Uputstvo za sprovođenje eksterne evaluacije, standardi i kriterijumi, te Aplikacija visokoškolske ustanove sa pratećim dokumentima, kao i obrasci neophodni za rad komisije.

Svaki član komisije imao je obavezu da na osnovu analizirane dokumentacije visokoškolske ustanove popuni obrazac individualne kontrolne liste koja služi kao podsjetnik članu Komisije sa pitanjima, zapažanjima i zahtjevima za dodatne dokumente za posjetu ustanovi. Komisija je usaglasila Plan i program posjete visokoškolskoj ustanovi koji je Prilog 2 ovog izvještaja, a predviđa posjetu u trajanju od tri radna dana u skladu sa Uputstvom o sprovođenju eksterne evaluacije. Plan i program posjete je prilagođen specifičnostima Univerziteta u Istočnom Sarajevu imajući u vidu da se studijski programi koje je ustanova prijavila izvode u različitim gradovima.

Prije posjete Komisije za eksternu evaluaciju, rukovodstvo i predstavnici službi su upoznati sa detaljima i tokom predstojeće posjete, te im je blagovremeno dostavljen Plan i program posjete koji je usaglašen sa predstavnicima visokoškolske ustanove i dogovoren način pristupa i rada Komisije. Predmet eksterne evaluacije je visokoškolska ustanova i prijavljeni studijski programi kao što je navedeno u Aplikaciji za akreditaciju Univerzitet u Istočnom Sarajevu.

2.2 Posjeta visokoškolskoj ustanovi

Komisija je u skladu sa Uputstvom za sprovođenje eksterne evaluacije razgovarala sa sljedećim timovima: rukovodstvom, timom za osiguranje kvaliteta, predstavnicima studentske službe, pravne službe, računovodstva i biblioteke, odsjekom za međunarodnu saradnju, predstavnicima organizacije svršenih studenata, predstavnicima privrede i tržišta rada, predstavnicima akademskog osoblja svih studijskih programa koji su bili pregledani tokom akreditacije i predstavnicima studenata svih godina sa svih studijskih programa koji su bili pregledani tokom akreditacije. Spisak svih navedenih učesnika je dostupan u arhivi Agencije.

Tokom trodnevne posjete vođen je zapisnik koji je takođe dostupan na uvid u arhivi Agencije. Tokom prvog dana posjete, 16.01.2013. godine održan je uvodni sastanak sa predstavnicima ustanove na kojem su se predstavili članovi komisije, a zatim su uslijedili sastanci sa rukovodstvom na čelu sa rektorom Univerziteta Prof. dr Mitrom Novakovićem, timom za osiguranje kvaliteta, predstavnicima studentske službe, računovodstva i biblioteke i odsjekom za međunarodnu saradnju. Komisija je zatim pristupila provjeri studijskog programa Računarstvo i informatika u okviru Elektrotehničkog fakulteta u okviru čega je obavila razgovor sa rukovodstvom Elektrotehničkog fakulteta (dekan Prof. dr Zoran Ljuboje i prodekani fakulteta), profesorima i asistentima angažovanim na studijskom programu Računarstvo i informatika, a zatim razgovarala i sa predstavnicima studenata sa svih godina studija ovog studijskog programa. Nakon toga je uslijedio obilazak prostorija i laboratorija Elektrotehničkog fakulteta, te sastanak sa predstavnicima organizacije svršenih studenata i predstavnicima privrede i tržišta rada. Komisija je na kraju dana održala interni sastanak o zapažanjima i toku rada.

Drugi dan posjete 17.01.2013. godine bio je posvećen studijskim programima, te je Komisija otputovala u Foču gdje je smješten Medicinski fakultet koji izvodi studijski program Medicina gdje je u odvojenim terminima razgovarala sa rukovodstvom fakulteta na čelu sa dekanom Prof. dr Milanom Kulićem, predstavnicima akademskog osoblja i studentima svih godina studija, te izvršila uvid u fizičke resurse kojim studijski program raspolaže uključujući obilazak učionica, kabineta, laboratorija i pregled novopriispjele opreme. Komisija je zatim otputovala na Pale kako bi obavila uvid u izvođenje studijskog programa Sociologija na Filozofskom fakultetu. Tom prilikom obavljen je

uvodni sastanak sa dekanom Prof. dr Milankom Babić i ostalim saradnicima u rukovodstvu fakulteta, nakon čega su uslijedili razgovori sa predstavnicima akademskog osoblja i studenata, te obilazak prostora.

Posljednjeg dana posjete komisija je razgovarala sa predstavnicima rukovodstva, akademskog osoblja i studenata studijskog programa Poljoprivreda, uz obilazak resursa, a komisiji je kroz obimnu dokumentaciju takođe predstavljen studijski program Hemijsko inženjerstvo i tehnologija. Komisija je zatim održala dvoipčasovni interni sastanak na kojem je popunila obrazac Ocjena stanja i preporuke za unapređenje koji predviđa definisanje dobrih i loših strana, te preporuka za unapređenje po svakom kriterijumu ponaosob, a isti je zatim usmeno prezentovan predstavnicima ustanove. Prezentaciji su prisustvovali generalni sekretar Univerziteta Vojislav Šuka, prorektor za međunarodnu, međuuniverzitetsku saradnju i osiguranje kvaliteta Prof. dr Dejan Bokonjić, te predstavnici administrativnog osoblja i tima za kvalitet. Ocjenu stanja i preporuke za unapređenje predstavio je predsjednik Komisije Prof. dr Vojo Višekruna nakon čega su predstavnici Univerziteta zahvalili na prezentovanom sadržaju posebno se osvrćući na kvalitetne preporuke za unapređenje kvaliteta.

3.0 Mišljenje o ishodu eksterne evaluacije

Eksterna evaluacija urađena je provjerom nivoa ispunjenosti zahtjeva ESG standarda i Kriterijuma za akreditaciju VŠU u izvođenju sljedećih studijskih programa na Univerzitetu u Istočnom Sarajevu:

- Medicina,
- Računarstvo i informatika,
- Sociologija,
- Hemijsko inženjerstvo i tehnologija i
- Poljoprivreda.

Ocjenjivanje komisija vrši analizom dokumentacije i ličnim uvidom u nivo ispunjenosti zahtjeva kriterijuma na sljedeći način:

I	VŠU ne ispunjava zahtjev
II	VŠU djelimično ispunjava zahtjev
III	VŠU pretežno ispunjava zahtjev
IV	VŠU u potpunosti ispunjava zahtjev

3.1 Ocjena kvaliteta po pojedinačnim kriterijumima

A.1 Razvoj i strategija visokoškolske ustanove

Zahtjevi ESG standarda 1. 1) i BiH kriterija a1) , a2) i a3)

Dobre strane:

Univerzitet u Istočnom Sarajevu ima Strategiju (Strategija razvoja 2007 – 2013) koja je formalno usvojena na Senatu 16.5.2012. godine i objavljena na web stranici Univerziteta. Strategijom su utvrđeni misija i vizija, izrađena je SWOT analiza, te identificirano 13 strateških ciljeva. Uz svaki od 13 strateških ciljeva utvrđeni su strateški zadaci, indikatori progressa i nositelji izvršenja zadataka. Univerzitet je izvršio snimanje određenog broja Strategijom utvrđenih indikatora (ne svih).

Nakon posjete ustanovi, komisija cijeni namjeru Univerziteta da sljedeću strategiju zasnuje na preporukama ove Komisije.

Loše strane:

Vremenski okvir do sada utvrđenih strategija Univerziteta je neujednačen (2003 – 2008, 2007 – 2011, 2007 – 2013).

Svrha donošenja strategije nije jasna, aktuelna strategija (2007 – 2013) je donesena 2012. godine ekstenzijom strategije čiji je vremenski opseg istekao, i to svega pet dana prije podnošenja Aplikacije za akreditaciju.

Ne postoje dokazi da je Strategija izrađena u postupku javnih konsultacija sa zainteresovanim stranama. Iako je objavljena na web stranici, ne postoji široka spoznaja o sadržaju Strategije.

Dostavljenom Strategijom nisu utvrđene aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi do realizacije tih ciljeva zaista i došlo.

Ciljevi i zadaci su utvrđeni uopšteno, pa Strategijom i prpratnim dokumentima nije utvrđeno npr. koje kadrove treba razvijati, koje studijske programe (ili fakultete) treba otvoriti, koju granu ili polje nauke treba razvijati i sl.

Strategija nije fokusirana na prioritete, utvrđen je velik broj (13) ciljeva.

Strategija nije bazirana na resursima i njome (a ni drugim dokumentima) se ne utvrđuju potrebni resursi za ispunjenje strateških ciljeva i zadataka.

Strategijom nije utvrđen implementacijski mehanizam.

Osim opšte nadležnosti (da se prate svi procesi na Univerzitetu) niti jednom univerzitetskom organu nije dat u nadležnost specifični zadatak praćenja ispunjenja strateških ciljeva.

Preporuke za unapređenje:

Univerzitet u Istočnom Sarajevu treba odrediti fiksni vremenski okvir strateškog planiranja i sve buduće strategije planirati u jednakim vremenskim intervalima – npr. 5 godina. Preporučuje se razmotriti mogućnost dugoročnijeg planiranja (od npr. 10 godina) iz razloga što je izrada dobre i ozbiljne strategije veliki posao, a realizacija velikih ciljeva traži duže vrijeme.

U 2013. godini Univerzitet u Istočnom Sarajevu će pokrenuti izradu nove Strategije (budući da se vremenski okvir postojeće završava). Pri izradi nove strategije Univerzitet posebno treba:

- Konsultovati sve postojeće strategije (npr. Strategija razvoja Bosne i Hercegovine, Strategija razvoja Republike Srpske, Strateške pravce razvoja obrazovanja, strategije regionalnog razvoja, strategije razvoja opština u kojima djeluje Univerzitet i sl.) kako bi svoje ciljeve uskladio s utvrđenim ciljevima okruženja.
- Obaviti ozbiljne konsultacije s vanjskim stakeholder-ima: osnivač – Ministarstvo obrazovanja, vladin i nevladin sektor (npr. Ministarstvo nauke), lokalna zajednica (opštine), značajni privredni subjekti u tom području, poslodavci i ostali relevantni partneri. Saslušati njihova razmišljanja i njihove planove, a od ključnih spoljnih aktera dobiti saglasnost (Ministarstvo, opštine, privreda) i potvrdu kontribucije realizaciji pojedinih ciljeva (opštine mogu dati građevinsko zemljište ili zgradu, ministarstva povećati budžet i sl.).
- Strategiju svakako treba razmotriti i Upravni odbor Univerziteta, jer on odobrava sve značajnije investicije (preko iznosa od 20.000 KM).
- Ciljeve formirati uz ozbiljno i aktivno učešće unutrašnjih aktera (fakulteti, nastavno i nenastavno osoblje, studenti).
- Nacrt strategije ponuditi na komentare širokim vanjskim i unutrašnjim zainteresovanim stranama, te njihove komentare, ideje i primjedbe ozbiljno razmotriti.
- Po usvajanju, strategiju objaviti na web stranici s direktnim linkom s glavne stranice, odštampati je i široko distribuirati među nastavnicima i studentima.
- Pri izradi Strategije 2013.godine, Univerzitet u Istočnom Sarajevu će utvrditi 5 do 10 provodivih ciljeva koji će se odnositi na razvoj institucije u narednom periodu.
- Fokus Strategije bi mogao biti na razvoju naučno-istraživačkog rada (naravno uzimajući u obzir i ostale važne ciljeve). Pri utvrđivanju indikatora progressa za naučno-istraživački rad treba posebno uzeti u obzir broj naučnih radova i njihov indeks faktor (mjerjenje po broju projekata i drugim indikatorima, poput ulaganja u opremu i sl. treba zadržati, ali značajno jasniju sliku daje broj i kvalitet objavljenih radova, nego aplicirani ili odobreni projekti – posebno projekti kod lokalnih ministarstava).
- U Strategiji će ozbiljno biti analizirani resursi, kako postojeći, tako i budući, potrebni za realizaciju ciljeva.
- Za svaki od ciljeva će se identificirati indikatori i utvrditi njihova početna vrijednost, te konkretni zadaci i akcioni planovi. Akcionim planovima će se utvrditi konkretne aktivnosti i resursi (ljudski, vremenski, novčani). Strategija treba dati odgovor na pitanja poput – hoće li se, i koji, novi fakulteti otvarati, koji će se novi studijski programi pokretati, koje će se zgrade graditi i gdje, koje kadrovsko popunjavanje će imati priritet, koja istraživanja će se pokretati i sl.

Preporuke za unapređenje:

- Strategijom 2013. Univerzitet u Istočnom Sarajevu će utvrditi implementacijske mehanizme na način da će:
 - - Zadužiti tijelo ili osobu (ili neki od postojećih odjela ili prorektora ili nekog od službenika) za prikupljanje podataka o indikatorima – za redovno praćenje ispunjenja aktivnosti.
 - - Sačinjavati godišnje analize koje će se baviti okončanim i predstojećim aktivnostima, preporukama, novim aktivnostima, pa i novim ciljevima. Analize će zajednički utvrđivati tijelo ili osoba zadužena za praćenje Strategije i menadžment Univerziteta, nakon čega će one biti diskutovane na Senatu – u pravilu jednom godišnje, a po potrebi i češće.
 - - Svi univerzitetski planovi će imati izvor u Strategiji (investicije, plan upisa studenata, otvaranje novih odsjeka, fakulteta, instituta, implementacija bolonjskog procesa, treći ciklus i sl.).
- Nakon pregleda po svim kriterijima i dostavljenim programima, može se Univerzitetu u Istočnom Sarajevu preporučiti i fokus nove Strategije razvoja 2013:
- Univerzitet se treba fokusirati na: razvoj naučno-istraživačkog rada, razvoj kadrova (postojećih) i razvoj (digitalizaciju) informacionog sistema. Prilično je očigledno da su ta tri strateška cilja visoki prioritet za naredni period. Naravno, osim navedena tri strateška cilja, jasno je da treba unaprijediti internacionalizaciju i donijeti plan akademskog razvoja (studiji trećeg ciklusa, novi studijski programi i analiza potreba za otvaranje ili zatvaranje (objedinjavanje) fakultetâ i sl.).
- Kada je u pitanju integracija, nakon izuzetno uspješno provedene prve (organizacijsko-funkcionalne) faze integracije, pred Univerzitetom u Istočnom Sarajevu je druga faza – faza akademske integracije (integracija nastave sistemom matičnosti i jedinstvenih katedri (ili užih naučnih oblasti)), dobar primjer je uspostavljena matična katedra Sociologije.

Pri formuliranju strategije naučno-istraživačkog rada, Univerzitet u Istočnom Sarajevu treba definisati prioritete (jednu do dvije naučne grane) u kojima će u narednom periodu poticati izvrsnost. Ne postoji univerzitet na svijetu koji je izvrstan na svim naučnim poljima.

Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III	IV
------------------------------------	----------	-----------	------------	-----------

A.2 Upravljanje, unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta i kultura kvaliteta

Zahtjevi ESG standarda 1.1) i BiH kriterija b1), b2), b3), b4) i b5)

Dobre strane:

Statutom Univerziteta, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta utvrđeno je upravljanje i organizacija. Prema dostavljenim dokazima organizacija funkcionira upravo kako je predviđeno aktima. Univerzitet je na primjerenom stepenu integracije. Sistem prikupljanja podataka je adekvatan (Univerzitet ima dostupne sve relevantne podatke za donošenje odluka).

Sistem unutrašnjeg osiguranja kvaliteta je u potpunosti uređen na nivou dokumentacije – postoji pisana politika kvaliteta, te opisane procedure u različitim dokumentima – pravilnicima. Postoje formirana tijela za implementaciju dokumenata, te funkcionalna veza upravljanja kvalitetom između centralnog nivoa (Univerziteta) i organizacionih jedinica (fakultetâ).

Politiku kvaliteta je usvojio Senat 1.4.2011. godine. Načela politike kvaliteta su razrađena u brojnim provedbenim aktima – internim pravilnicima, procesi su klasificirani u 7 grupa i utvrđene su jasne odgovornosti. Postoje Komitet za kvalitet, Ured za kvalitet, Etički komitet. U Komitetu su predstavnici svih organizacijskih jedinica. Postoje dokazi da tijela funkcioniraju i izvršavaju zadaće koje su im dodijeljene aktima. Univerzitet očigledno ulaže u resurse (ljudske, materijalne, finansijske) u gradnju sistema kvaliteta.

Studenti su institucionalno dio univerzitetskih tijela – Senat, NNV (zajamčena kvota od 15%). Studenti ravnopravno sudjeluju u Komitetu za kvalitet. Studenti se redovno anketiraju od 2009. godine, te u anketama slobodno izražavaju svoja mišljenja o uslugama i kvalitetu nastavnog procesa. Demokratska reprezentacija studenata osigurava se kroz Studentsko predstavničko tijelo koje se formira nakon tajnog glasanja svih studenata Univerziteta.

Studenti ukazuju da je menadžment preduzeo korektivne mjere, te da su problemi koje su istaknuli u anonimnim anketama u vrlo brzom roku razriješeni.

Univerzitet posebnu pažnju posvećuje borbi protiv korupcije, te preduzima mjere posredstvom Etičkog komiteta i suspendovanja osoblja za koje su studenti ukazali da krše etički kodeks.

Loše strane:

Povratne informacije o preduzetim mjerama u okviru sistema internog osiguranja kvaliteta u pojedinim slučajevima ne stižu do studenata, te ne dobijaju informacije da li su preduzete mjere na rješavanju problema na koje su ukazali kroz ankete.

Preporuke za unapređenje:

- Univerzitet u Istočnom Sarajevu je postigao zadovoljavajući stepen funkcionalne integracije, te integracije resursa i upravljačkih funkcija. Prioritet u razvoju integracije bi trebala biti akademska integracija, te vezivanje matičnosti svih predmeta isključivo za jedan fakultet koji bi trebao „pokrivati“ sve predmete s te naučne oblasti, bez obzira na kojem fakultetu da se oni izvode.
- S obzirom na dislociranost, za Univerzitet bi bilo dobro da uvede sistem elektronskog upravljanja dokumentima (e-DMS – Electronic Document Management System). Takav sistem bi omogućio promptnu cirkulaciju dokumentacije, bez obzira na udaljenost osam lokacija.
- Univerzitet u Istočnom Sarajevu će unaprijediti rad Etičkog komiteta, na način da će promovisati među svojim studentima i akademskom zajednicom njegov rad, te Etički kodeks i upoznati sve zaposlene i studente s vrijednostima Kodeksa i mogućnošću prijava za slučaj uočenih kršenja.

Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III	IV
------------------------------------	---	----	-----	-----------

A.3 Procedure i obezbjeđenje kvaliteta studijskih programa				
Zahtjevi ESG standarda 1. 2) i BiH kriterija b1) , b2) i b3)				
Dobre strane:				
<p>Univerzitet ima adekvatnu proceduru usvajanja studijskih programa, koja je, kako se komisija uvjerila vidjeli na primjeru dostavljenih (ali i drugih) studijski programa ispoštovana.</p> <p>Praćenje realizacije se provodi na adekvatan način (vidljivo je iz dokumentacije ponuđene za druge kriterije – vodi se računa o prolaznosti, ona se ipak periodički analizira, postoji i sistem anketiranja studenata).</p>				
Loše strane:				
<p>Procedure periodične revizije programa nisu jasne.</p> <p>Uključenost privrede i prakse (tržišta rada) nije na zadovoljavajućem nivou, iako ima pojedinačnih primjera studijskih programa koji intenzivno sarađuju s privredom i praksom.</p>				
Preporuke za unapređenje:				
<ul style="list-style-type: none"> • Uvesti jasnu proceduru revizije i proceduru za praćenje svakog studijskog programa, te ih implementirati. Univerzitet se treba otvoriti vanjskim stakeholderima. Treba dopustiti predstavnicima struke da daju mišljenja koja mogu unaprijediti studijske programe. Bilo bi dobro uvesti periodično praćenje npr. Svake 4 godine (nakon „izlaska“ jedne generacije) , pa nakon praćenja izvršiti nadopunu (do 20%) – osvježiti programe novim naučnim spoznajama, savremenijom literaturom i sl. Taj sistem treba osmisliti – uključiti posebno diplomce, bivše studente, jer oni su vezani za Univerzitet, a mogu dati dragocjene informacije o aktuelnostima u kompanijama i na tržištu rada. Treba uspostaviti prikupljanje njihovih mišljenja na organizovan način, te uzimati u obzir ta mišljenja pri revidiranju programa. • Svesti iskazivanje ishoda učenja na nastavni predmet. Postojeće ishode učenja treba uskladiti s kvalifikacijskim okvirom (ima dobro opisane generičke kompetencije za prvi ciklus). Usporen razvoj Nacionalnog kvalifikacijskog okvira je djelimična zapreka toj aktivnosti, ali ako su iskazani ishodi učenja na nivou programa, nije problem iskazati ih i na nivou predmeta. Time će se izbjeći preklapanja i postići veća koherentnost programa. 				
Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III	IV

A.4 Ocjenjivanje studenata				
Zahtjevi ESG standarda 1. 3) i BiH kriterija g1) i g2)				
Dobre strane:				
<p>Ispitivanje studenata je uređeno Pravilima studiranja i nastavnim planovima i programima.</p> <p>Univerzitet redovno prikuplja statističke podatke o prolaznosti studenata, na organiziran i kredibilan način.</p> <p>Definisane su procedure žalbenih postupaka koji se kroz sistem osiguranja kvaliteta analiziraju i prate.</p> <p>Studenti su blagovremeno informisani o metodologiji ocjenjivanja.</p>				
Loše strane:				
<p>Studenti se još uvijek ustručavaju da iskoriste mogućnost žalbenog postupka, te nisu adekvatno informisani o detaljima žalbenog postupka.</p>				
Preporuke za unapređenje:				
<ul style="list-style-type: none"> • Treba promovirati mogućnost žalbenih procedura i ohrabriti studente ako su sigurni u svoje znanje da komisijski polažu ispite • Treba sve planove, programe i silabuse objaviti na web stranicama fakulteta (koji to nisu učinili) , kako bi studenti znali način ispitivanja • Uspostaviti sistem kvalitativne analize prolaznosti, sistem generisanja mjera i praćenja njihove realizacije. To je zadaća Ureda za nastavu i Senata. 				
Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III	IV

A.5 Ljudski resursi

Zahtjevi BiH kriterija d2) , d3) , d4) i d6)

Dobre strane:

Univerzitet u Istočnom Sarajevu je u prethodnom periodu ispravnom politikom progresivnog zapošljavanja, posebno baziranom na mlade kadrove, dostigao potrebni broj nastavnog osoblja. Komisija se uvjerila u značajan broj izbora u naučno - nastavna zvanja što pokazuje da postoji kontinuirano naučno usavršavanje, nastavno osoblje učestvuje u naučno - istraživačkim projektima i redovno objavljuje naučne radove u naučnim časopisima u zemlji i inostranstvu, te takođe učestvuje u domaćim i međunarodnim naučnim skupovima. Nastavno osoblje ima finansijsku i svaku drugu podršku svojih organizacionih jedinica u svim oblicima stručnog usavršavanja.

Univerzitet saraduje sa visokoškolskim ustanovama u zemlji i inostranstvu i podstiče prohodnost akademskog osoblja.

Kroz sistem elektronskog anketiranja studenti izražavaju nivo zadovoljstva kvalitetom rada akademskog i administrativnog osoblja.

Kodeksom nastavničke etike je propisano da je obaveza nastavnika da se usavršavaju.

Pravilnik o izboru u naučno - nastavna zvanja je adekvatan i dosljedno se primjenjuje. Dobra je praksa što se izvještaji objavljuju na web stranici u integralnoj formi – to povećava kredibilitet i transparentnost postupka.

Loše strane:

- Univerzitet treba imati politiku usavršavanja osoblja – dakle treba znati koje su mu naučne discipline prioritet, koji je željeni i koji je realno dostižan nivo, kako ravnomjerno rasporediti resurse. Ovdje je također riječ o tome da Univerzitet mora alocirati konkretne finansijske resurse za usavršavanje nastavnog osoblja.
- Sistem razvoja, te praćenja i evaluacije (ocjenjivanja) administrativnog osoblja nije uspostavljen.
- Univerzitet je još uvijek, a što je posebno izraženo na pojedinim studijskim odsjecima, ovisan o gostujućem kadru.
- Primjetno je da određeni broj nastavnika ima prebivalište i boravište izvan sjedišta fakulteta. To doprinosi formalnom ispunjenju kriterija broja stalno zaposlenih nastavnika (koji je relevantan za licenciranje, ali ne i za akreditaciju). To zapošljavanje se više čini formalnim jer nije vjerovatno da su ti nastavnici svaki dan 8 sati dostupni studentima.

Preporuke za unapređenje:

- Progresivnu politiku zapošljavanja mladih kadrova treba nastaviti (ovdje posebnu opasnost mogu predstavljati administrativna budžetska ograničenja, no na menadžmentu Univerziteta je da pred Ministarstvom i Vladom insistira na ostvarivanju svojih razvojnih ciljeva i obezbjeđivanju resursa potrebnih za njihovu realizaciju).
- Potrebno je donijeti Pravilnik o naučnom usavršavanju akademskog osoblja, kojim će se definirati realni i provedivi oblici naučnog usavršavanja, utvrđivanja prioriteta, izvještavanja i sl. (ovo je definisano u Kodeksu profesionalne etike).
- Potrebno je uspostaviti sistem ocjenjivanja administrativnog osoblja, te sistem njihove obuke (generalne i specifične za oblast visokog obrazovanja)
- Potrebno je svake godine planirati sredstva za naučno usavršavanje, te sredstva za nagrade za izuzetan naučni doprinos nastavnika (koji su taj doprinos ostvarili)
- Procedure izbora nastavnika u naučno - nastavna zvanja je potrebno doraditi u dva smjera: jedan je način pokretanja procedure za izbor (i budućeg zapošljavanja) , a drugi je sistem bodovanja kandidata – kada se prijavi više kandidata, dobro je razraditi neki po mogućnosti kvantificirani sistem koji bi doveo do odluke kojega od više prijavljenih kandidata primiti. Takođe se mogu razraditi i procedure kod prijema asistenata kako bi se razvili kriterijumi osim visine prosjeka.

Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III	IV
------------------------------------	---	----	-----	----

A.6 Kvalitet fizičkih resursa

Zahtjevi BiH kriterija đ1) , đ2) , đ3) i đ4)

Dobre strane:

- Odlična dokumentacija – vodi se računa o prostoru
- Sistem biblioteka ustrojen na zadovoljavajućem nivou
- Postoji odlična evidencija opreme za laboratorijski rad i naučna istraživanja
- Komisija se na licu mjesta uvjerila da Univerzitet raspolaže savremenom opremom iz oblasti tehničkih i medicinskih nauka što je od posebnog značaja imajući u vidu da ovakva oprema pruža mogućnost Univerzitetu da sprovodi naučno - istraživački rad na nivou savremenih dostignuća, kao i da studentima obezbijedi kvalitetniju praktičnu nastavu.
- Univerzitet je u prethodnom periodu imao ulaganja u infrastrukturu što se ogleda u dostignutom nivou kvaliteta fizičkih resursa.

Loše strane:

Komisija smatra da je prostor kojim Univerzitet raspolaže i dalje nedovoljan, te da pojedini objekti nisu obnavljani duži vremenski period.

Jedan dio objekata u kojima su smješteni fakulteti nije namjenski prilagođen realizaciji nastave.

Preporuke za unapređenje:

- Univerzitet treba investirati u nabavku knjiga, jer Univerzitet treba težiti tome da osigura obaveznu literaturu svakom studentu.
- Univerzitet bi trebalo da uspostavi virtuelnu biblioteku.
- Većina prostora pokrivena je wireless vezom, preporučujemo da se osigura na svim lokacijama.

Nivo ispunjenosti zahtjeva:

I

II

III

IV

A.7 Informacioni sistemi				
Zahtjevi ESG standarda 1. 6) i BiH kriterija e1) , e2) , e3) i e4)				
Dobre strane:				
Komisija se uvjerila da Univerzitet ima uspostavljen integrisani Informacioni sistem u okviru kojeg su svi potrebni podaci raspoloživi. Zapravo je impresivno što Univerzitet posjeduje ovakav stupanj uređenosti evidencija (o osoblju, opremi, prostoru, procesima, dokumentaciji i sl.). Sistem je funkcionalan.				
Loše strane:				
U informacioni sistem se dio podataka unosi ručno, dok je dio digitalizovan.				
Preporuke za unapređenje:				
Digitalizacija informacionog sistema je prioritet visokog nivoa. Investicija je srednjoročna, ali treba se u nju odmah krenuti!				
Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III	IV

A.8 Prezentacija informacija za javnost

Zahtjevi ESG standarda 1. 7) i BiH kriterija ž1) , ž2) i ž3

Dobre strane:

- Univerzitetska web stranica je dnevno ažurna.
- Primjer je dobre prakse što se objavljuju integralni izvještaji za izbore u naučno - nastavna zvanja
- Univerzitet se dobro „nosi“ u kriznim situacijama
- Primjer dobre prakse je da se završni radovi objavljuju na web stranici (diplomski, magistarski, doktorski) , te da je to uslov za pristupanje odbrani rada. To utiče na povećanje transparentnosti (preventivna mjera protiv plagiranja, te rast kredibiliteta) , a s druge strane predstavlja i literaturu, kao i reference za Univerzitet.
- U postupku je izrada softvera za umrežavanje svih alumni organizacija fakulteta.

Loše strane:

- Na engleskoj verziji nedostaje dokumenata – postoje linkovi dokumenata na engleskom koji kada se otvore dobije se ćirilčna verzija.
- Na web stranicama pojedinih fakulteta nisu objavljeni rasporedi nastave i rasporedi ispita
- Osim načelnih odredaba u Statutu i Etičkom kodeksu, strategija odnosa s javnostima i ključnim partnerima ne postoji
- Alumni asocijacije ne postoje na svim fakultetima.

Preporuke za unapređenje:

- Univerzitet treba razmotriti da na web stranicama fakulteta počne objavljivati značajnije količine/obim nastavnog sadržaja (skripta, zadatke, ppt s predavanja i sl.). To će biti od koristi studentima, a poslužit će i kao vid nadzora nad time što se predaje
- Univerzitet mora razviti takav sistem da se na web stranicama svih fakulteta objavljuju rasporedi nastave i rasporedi ispita, unaprijed, na početku akademske godine (ili barem semestra). Prodekani za nastavu trebaju pratiti odvijaju li se nastava i ispiti po tim rasporedima. To je jako važno za kredibilitet nastavnog procesa.
- Univerzitet u Istočnom Sarajevu treba donijeti strategije odnosa s javnošću i strategije odnosa s ključnim partnerima, kako bi unaprijedio svoje odnose s privredom, društvenom zajednicom i okruženjem.
- Univerzitet bi trebao zaposliti jednu PR osobu – tako velik sistem od više od 13. 500 studenata, približno 1. 000 zaposlenih i vanjskih saradnika bi trebao imati osobu koja bi vodila računa o unutrašnjim i vanjskim komunikacijama
- Alumni asocijacije treba organizovati na svim studijskim programima.

Nivo ispunjenosti zahtjeva:

I

II

III

IV

A.9 Međunarodna saradnja

Zahtjevi BiH kriterija z1) , z2) i z3

Dobre strane:

- Postoje prorektor i Ured za međunarodnu saradnju koji administriraju tu oblast.
- S obzirom na situaciju u BiH, Univerzitet u Istočnom Sarajevu sudjeluje u respektabilnom broju projekata i gradi sistem da poveća svoje učešće.
- Univerzitet je dokumentirao da ima sporazume o saradnji s međunarodnim univerzitetima.
- Akademska mobilnost se odvija najvećim dijelom putem projekata.
- Mobilnost studenata i osoblja se počela intenzivnije odvijati u periodu između predaje zahtjeva za akreditaciju i posjete komisije.

Loše strane:

- Osim Ureda i prorektora, drugi resursi za ovu namjenu nisu planirani na sistemskom nivou.
- Zapreka nivou internacionalizacije je i nizak nivo poznavanja engleskog jezika među osobljem i studentima, te nivo znanja o projektnom menadžmentu.
- Univerzitetska mobilnost studenata je izuzetno ograničena, samo na pojedinim studijskim programima i u pojedinačnim slučajevima.
- Nisu u cjelosti prezentirani dokazi o oživotvorenju potpisanih sporazuma sa stranim univerzitetima.
- Univerzitet nema sistemski pristup internacionalizaciji i međunarodnoj saradnji, više je u pitanju ad hoc i projektni pristup (koji je ovisan o samoodrživosti projekata).

Preporuke za unapređenje:

- Potrebno je ojačati Ured za međunarodnu saradnju, za početak barem jednim službenikom koji će uspostaviti sistem ECTS razmjena (ECTS koordinator) , te studentima početi pružati veći obim informacija o mogućim stipendijama u inostranstvu.
- Univerzitet bi trebao početi planirati sredstva u godišnjem budžetu namjenski za osnaženje međunarodne saradnje (putovanja, kotizacije, organizacija međunarodnih skupova i sl.) , te odmah donijeti i kriterije za alociranje kako bi se (ograničena) sredstva ravnopravno rasporedila među svim kategorijama (fakultetima, osobljem i sl.)
- Univerzitet ima dovoljan, čak respektabilan broj međunarodnih sporazuma. Potrebno je poduzeti aktivnosti na njihovom oživotvorenju (projekti, studentske razmjene, međusobno učešće na međunarodnim skupovima i sl.)
- Ured za međunarodnu saradnju bi mogao po fakultetima organizovati obuke nastavnog osoblja o apliciranju na različite projekte (poseban fokus na pozive u okviru FP Horizon 2020 i budućeg Erasmus for all programa) – ako Ured nema dovoljne kapacitete, mogu se za tu namjenu angažirati i vanjski sradnici/stručnjaci
- Univerzitet u Istočnom Sarajevu bi u iduće dvije godine trebao pokrenuti makar jedan program na engleskom jeziku. To može biti master program (jednogodišnji). Ukoliko to nije u mogućnosti s vlastitim kadrovima, nije nemoguće pronaći partnerski univerzitet koji bi „dao“ profesore, a da Univerzitet u Istočnom Sarajevu „da“ sve ostalo. Biznis model te organizacije treba ispregovarati, i tu vjerovatno neće doći do neke „finansijske opravdanosti“, ali je korist za Univerzitet u Istočnom Sarajevu povećanje svojih međunarodnih aktivnosti.
- Dio kolegija na trećem ciklusu, kada krene svakako treba biti u potpunosti na engleskom jeziku.
- Univerzitet treba donijeti Pravilnik o stručnom usavršavanju osoblja u inostranstvu (ili sličan akt) kojim će stimulirati nastavni kadar (posebno mladi) da odlazi na studijske boravke ili razmjene u inostranstvo. Tim aktom trebaju se riješiti pitanja, poput – hoće li zaposlenik imati naknadu (ako hoće po kojem koeficijentu) dok je u inostranstvu, ko će izvoditi njegovu nastavu ako je na dužem boravku (1 ili 2 semestra) i sl.
- Univerzitet bi od svih polaznika studija trećeg ciklusa (iz kojih se uglavnom regrutira buduće akademsko osoblje) kao pristupni kriterij trebao tražiti aktivno znanje engleskog jezika dokazano međunarodnim certifikatom (odrediti postotak, npr 70% TOEFL testa ili ekvivalentno).

Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III	IV
------------------------------------	---	----	-----	----

Naziv studijskog programa: Medicina

Nivo studija: Prvi ciklus

Zahtjevi ESG standarda 1. 2) i BiH kriterija b2) , b3) , d1) i d5)

Naziv (i) izlaznog (ih) kvalifikacija:

doktor medicine

Dobre strane:

Studijski program ima definisane kompetencije, dobro je definisan i strukturiran, te raspolaže savremenom opremom i adekvatnim fizičkim resursima. Studijski program ima uspostavljenu dobru saradnju sa srodnim studijskim programima u zemlji i inostranstvu koja može poslužiti kao primjer dobre prakse. Komisija se uvjerila na licu mjesta da se nastava i vježbe odvijaju po utvrđenom rasporedu, da je prisustvo studenata na vrlo visokom nivou, te da je razvijen praktičan i funkcionalan sistem za praćenje prisustvovanja nastavi. Medicinski fakultet kao organizaciona jedinica sprovodi i poštuje procedure uspostavljene na nivou Univerziteta. Kao dobar primjer može poslužiti praksa razmjene magistarskih i doktorskih radova sa svim medicinskim fakultetima u BiH koji su dostupni u biblioteci Fakulteta.

Studijski program raspolaže dovoljnim brojem ljudskih resursa u šta se komisija uvjerila na licu mjesta, kao i analizom dokumentacije. Pohvalno je što se njeguje saradnja sa profesorima iz zemlje i okruženja, te na predmetima predaju profesori iz Banja Luke, Beograda, Novog Sada, Minhena, Ljubljane, Sarajeva itd. Akademsko i administrativno osoblje je vrlo posvećeno i lojalno ustanovi, te se kontinuirano usavršava. Asistenti su vrlo pristupačni i posvećeni studentima, a neposredan i srdačan odnos sa studentima ima i većina profesora.

Loše strane:

Tradicionalna organizacija nastave i ispitivanja preopterećuje studente u kratkim rokovima. Najveći dio bodova i dalje se stiče isključivo završnim ispitom.

Preporuke za unapređenje:

Potrebno je da studijski program postupak formiranja katedri što prije realizuje. Medicinski fakultet trebalo bi da inicira mogućnost osnivanja zajednice medicinskih fakulteta u BiH. Trebalo bi razvijati i unapređivati nastavu prema ishodima učenja, te analizirati mogućnost realizacije blok nastave.

Naziv studijskog programa: Računarstvo i informatika

Nivo studija: Prvi ciklus

Zahtjevi ESG standarda 1. 2) i BiH kriterija b2) , b3) , d1) i d5)

Naziv (i) izlaznog (ih) kvalifikacija:

diplomirani inženjer elektrotehnike, odsjek za računarstvo i informatiku

Dobre strane:

Studijski program ima definisane kompetencije, dobro je definisan i strukturiran, te raspolaže savremenom opremom i uglavnom adekvatnim fizičkim resursima.

Elektrotehnički fakultet primjenjuje procedure uspostavljene na nivou Univerziteta. Fakultet snosi sve troškove usavršavanja akademskog osoblja, uključujući i putne troškove magistranata i doktoranata na drugim univerzitetima. Studijski program primjenjuje Bolonjske principe, te je studentima omogućeno prikupljanje bodova preko predispitnih aktivnosti. Studenti imaju praktičnu nastavu u velikom obimu i oko 80% nastavnih predmeta ima i praktične projekte.

Studijski program raspolaže akademskim osobljem sa adekvatnim naučnim zvanjima. Primjetna je pozitivna starosna struktura osoblja imajući u vidu veliki broj mladih asistenata koji predstavljaju budućnost studijskog programa. Akademsko osoblje prati savremene trendove u oblasti računarstva i informatike i primjenjuje ih u nastavi. Značajan dio literature, više od polovine, je na engleskom jeziku i studenti se podstiču da tu literaturu koriste. Asistenti i profesori su dostupni studentima i primjenjuju interaktivne metode nastave, a posebno je pohvalno uključivanje studenata u naučno - istraživačke projekte koje radi akademsko osoblje.

Loše strane:

Dio prostora koji koriste studenti i nastavnici nije dugo renoviran i opreman. Mobilnost akademskog osoblja nije na adekvatnom nivou, kao ni studenata. Saradnja sa privredom i praksom nije na zadovoljavajućem nivou, iako postoje pojedini zajednički istraživački projekti.

Preporuke za unapređenje:

Studijski program treba napraviti plan promocije i podsticaja mobilnosti osoblja i studenata i kontinuirano raditi na njegovoj realizaciji. Potrebno je renovirati dio prostorija i pribaviti novi namještaj u dijelu prostorija koje koristi Elektrotehnički fakultet. Studijski program treba da razvija saradnju sa privredom i praksom, te da njihovim predstavnicima omogući sugestije u vezi sa kreiranjem nastavnog plana i programa i strukturiranjem studijskog programa u cjelini.

Naziv studijskog programa: Sociologija

Nivo studija: Prvi ciklus

Zahtjevi ESG standarda 1. 2) i BiH kriterija b2) , b3) , d1) i d5)

Naziv (i) izlaznog (ih) kvalifikacija:

diplomirani sociolog

Dobre strane:

Studijski program ima definisane kompetencije, dobro je definisan i strukturiran, te raspolaže adekvatnim fizičkim resursima i opremom u skladu sa specifičnostima studija sociologije. Uspostavljena je matična katedra sociologije koja realizuje nastavu sociologije na svim studijskim programima Univerziteta u Istočnom Sarajevu, što može poslužiti kao primjer dobre prakse u postupku utvrđivanja matičnosti katedri u drugim naučnim oblastima. Sa studentima se radi u manjim grupama, a postoji i značajna uključenost studenata završne godine u istraživačke projekte. Studijski program ima vlastiti naučni časopis koji redovno izlazi i bavi se aktuelnim i društveno odgovornim temama, a takođe se i na godišnjem nivou organizuje naučni skup s međunarodnim učešćem. Ovaj studijski program među prvima je pokrenuo studij drugog ciklusa, a osmisli su i dokumentovali i prijedlog za studij trećeg ciklusa te je isti upućen Ministarstvu prosvjete i kulture na postupak licenciranja. Uspostavljen je sistem podrške izdavačkoj djelatnosti. Novi način studiranja – postepeno prikupljanje bodova i brojni kolokvijumi su potpuno implemetirani u nastavi što je primjer dobre prakse studijskim programima koji to još nisu dostigli.

Profesori angažovani na studijskom programu Sociologija su afirmisani i renomirani stručnjaci iz oblasti sociologije sa respektabilnim brojem radova, knjiga, istraživanja i projekata. Akademske osoblje prati savremene trendove u oblasti sociologije što implementira u realizaciji nastave. Osoblje je vrlo posvećeno studijskom programu, redovno obezbjeđuju savremenu literaturu iz uže naučne oblasti, kako kroz sistemske procedure uspostavljene na fakultetu tako i kroz lična zalaganja. Profesori i asistenti imaju uspostavljen neposredan i dobronamjeran odnos sa studentima, uvijek su na raspolaganju, podstiču kreativnost i kritičko promišljanje studenata i primjenjuju interaktivne metode nastave.

Loše strane:

Izborni predmeti su samo formalno izborni i studenti nemaju mogućnost izbora, nego se izborni predmeti dodjeljuju svima podjednako. Postoji opravdana bojazan studenata o neprepoznavanju njihovog izlaznog profila na tržištu rada. Nisu svi predstavnici akademskog osoblja upoznati sa mogućnostima mobilnosti profesora i asistenata, ove aktivnosti su na samom početku, a iste probleme, još izraženije, ima i studentska populacija.

Preporuke za unapređenje:

Univerzitet bi trebalo da podrži inicijativu katedre Sociologije na osnivanju Instituta za društvena istraživanja kao ozbiljnog naučnog resursa u budućnosti, te da obezbijedi podršku Vlade u tom postupku. Potrebno je prevazići nedostatke prepoznavanja izlaznog profila na tržištu rada. Akademske osoblje mora biti informisano i upućeno kada je u pitanju mobilnost, te je potrebno unaprijediti mobilnost profesora i asistenata, a poseban plan promocije i implementacije mobilnosti treba posvetiti studentima.

Naziv studijskog programa: Hemijsko inženjerstvo i tehnologija

Nivo studija: Prvi ciklus

Zahtjevi ESG standarda 1. 2) i BiH kriterija b2) , b3) , d1) i d5)

Nazivi izlaznih kvalifikacija:

diplomirani inženjer hemijskog inženjerstva

Dobre strane:

Studijski program ima definisane kompetencije, dobro je definisan i strukturiran, te raspolaže savremenom opremom i adekvatnim fizičkim resursima. Kompetencije su usklađene sa Evropskim kvalifikacijskim okvirom. Studijski program je usklađen sa principima Bolonjske deklaracije, kao i sa preporukama Evropske asocijacije hemijskog inženjerstva. Studijski program ima dobru uspostavljenu saradnju sa privredom i praksom čiji su predstavnici bili konsultovani pri izradi nastavnog plana i programa. Studentska praksa je dobro uspostavljena i realizuje se u privrednim subjektima. Tehnološki fakultet takođe omogućava studentima da rade vježbe u laboratorijama firmi iz oblasti hemijskog inženjerstva i tehnologije.

Tehnološki fakultet kao organizaciona jedinica sprovodi i poštuje procedure uspostavljene na nivou Univerziteta.

Procedure ocjenjivanja studenata su dobro definisane i primjenjuju se. Studijski program prati i analizira uspjeh studenata.

Studijski program ima dovoljno vlastitog kadra i akademsko osoblje ima odgovarajuće kompetencije i izbore u zvanja. Profesori i asistenti podstiču učenike da koriste stranu literaturu iz svoje oblasti. Akademsko osoblje je povezano sa privredom i praksom i često potiču iz firmi koje se bave oblašću hemijskog inženjerstva i tehnologije. Kao primjer dobre prakse može poslužiti veliki broj projekata koje profesori i asistenti rade za privredu ili zajedno sa predstavnicima privrede i prakse.

Loše strane:

Nema dovoljno mobilnosti akademskog osoblja, a posebno studenata.

Preporuke za unapređenje:

Neophodno je unaprijediti promociju mobilnosti profesora i studenata, pružiti adekvatnu podršku osoblju i studentima da provedu određeno vrijeme u inostranstvu.

Naziv studijskog programa: Poljoprivreda
Nivo studija: Prvi ciklus
 Zahtjevi ESG standarda 1. 2) i BiH kriterija b2) , b3) , d1) i d5)

Naziv (i) izlaznog (ih) kvalifikacija:

diplomirani inženjer poljoprivrede

Dobre strane:

Studijski program ima definisane kompetencije, dobro je definisan i strukturiran.. Studijski program je uveo izborne predmete od 2004. Godine, a Bolonjski principi su implementirani u svim segmentima studija od 2007. Godine, svi predmeti su jednosemestralni, te se primjenjuje sticanje ECTS bodova preko polaganja kolokvijuma, testova, kroz seminarske radove i timske radove. U timovima su studenti organizovani u grupama od po pet - šest studenata za izradu određenih zadataka što je preduslov za razvijanje određenih generičkih kompetencija. Uspostavljena je saradnja sa privredom i praksom; studenti na kraju ljetnjeg semestra borave na poljoprivrednim gazdinstvima, u agencijama i zavodima koji se bave pitanjima iz oblasti poljoprivrede. Studijski program realizuje praktičnu nastavu za studente kroz vlastite resurse (staklenička proizvodnja i farme) , kao i saradnjom sa privredom i praksom (obilazak sajмова poljoprivrede i sl.). Procenat izlaznosti studenata na ispite se povećao poslije prelaska na novi način studiranja, a primjetno je i skraćenje trajanja studija koje je prije bilo iznad sedam godina, dok je sada taj period u prosjeku 5 do 5, 5 godina. Poljoprivredni fakultet kao organizaciona jedinica sprovodi i poštuje procedure uspostavljene na nivou Univerziteta, a značajan dio osoblja je uključen u izradu samoevaluacionog izvještaja. Studijski program posjeduje adekvatnu opremu, a savremena oprema za laboratorije pribavljena je posredstvom kredita Vlade Austrije. Primjenjuju se žalbene procedure na ocjenjivanje studenata i bilo je primjera organizovanog komisijskog polaganja ispita za studente koji su se žalili na ocjenjivanje.

Akademsko osoblje ima odgovarajuće izbore u zvanja, kontinuirano se stručno usavršavaju, posvećeni su radu. Primjetan je značajan udio mladih ljudi u akademskom osoblju. Profesori i asistentu su dostupni studentima. Studenti uočavaju efekte ankete kroz rješavanje problema na koje su ukazali. Studenti su uključeni u naučno - istraživačke projekte i objavljivanje radova.

Loše strane:

Još uvijek nije utvrđena matičnost katedri, iako Fakultet ima dogovor sa drugim fakultetima u izvođenju nastave za pojedine predmete. Ima primjera mobilnosti akademskog osoblja, ali nije primijenjena kod studenata. Poljoprivredni fakultet nema vlastitu zgradu, nego dijeli prostor sa Elektrotehničkim fakultetom. Prostorije nisu pokrivene wireless mrežom, nego se studenti koriste mrežom susjednog fakulteta.

Preporuke za unapređenje:

Univerzitet i Poljoprivredni fakultet treba da pristupe rješavanju problema smještajnih kapaciteta ovog fakulteta. Posebna pažnja mora biti posvećena promociji i implementaciji mobilnosti studenata, kao i unapređenju mobilnosti akademskog osoblja.

Preporuka za akreditaciju

Nakon uvida u kompletnu dostavljenu dokumentaciju, posjete visokoškolskoj ustanovi i analiziranja svih dokumenata, procedura i načina funkcionisanja visokoškolske ustanove, te sprovođenja postupka ocjenjivanja, utvrđen je sljedeći nivo ispunjenosti zahtjeva standarda i kriterijuma:

KRITERIJUMI	NIVO ISPUNJENOSTI
A1. Razvoj i strategija visokoškolske ustanove	III
A2. Upravljanje, unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta i kultura kvaliteta	IV
A3. Procedure i obezbjeđenje kvaliteta studijskih programa	IV
A4. Ocjenjivanje studenata	IV
A5. Ljudski resursi	III
A6. Kvalitet fizičkih resursa	IV
A7. Informacioni sistemi	IV
A8. Prezentacija informacija za javnost	III
A9. Međunarodna saradnja	III

Na osnovu ukupne ocjene kvaliteta komisija je utvrdila da Univerzitet u Istočnom Sarajevu ispunjava uslove za akreditaciju visokoškolske ustanove i daje preporuku nadležnim obrazovnim vlastima da sprovede postupak izdavanja rješenja i upisa u važeće registre.

Članovi komisije:

Prof. dr Vojo Višekruna, predsjednik _____

Prof. dr Nevena Sečen, član _____

Prof. dr Izudin Kapetanović, član _____

Jasenko Topić, član _____